

Gjøgnumgongd av kassauppgerðarskjalinum (EK 25.x)

Vit hava fingið 3 ymisk rokniørk/excelútgávur av EK 25.x, sum stovnar hava gjørt sær og brúka, tá ið tey fylla skjølini inn og senda okkum at skráseta:

- Version_útland (kolonnur til fremmant gjaldoyra – bara áhugavert fyri sendistovur “ikki DKK”)
- Version_naerverk (mvg-kontering bara í einari linju – uppsummering av mvg)
- Version_pall (okkara standardskjal)

Vit hava góðskutryggjað hesi við atlitum at fáa rætta skjalið inn á Gjaldstovuna at skráseta. Vit skulu kenna hesar 3 rokniarksútgávur – og kunna senda tær til stovnar, sum spyrja eftir hesum.

Páll hevur gjørt eitt snøgt, nýtt uppskot, har “avstemmingarparturin” verður drigin serliga fram. Tað er tað, sum “hendir í avstemmingarpartinum”, sum ger av, um bókhaldið eisini er rætt (vísir rætta saldu), tá ið vit hava bókað kassauppgerðarskjalið.

1 Gjøgnumgongd

1.1 Viðkomandi kontur/konteringar

Vit hava nakrar kontur/konteringar, vit skulu kenna:

Konta 0426: soleiðis eitur “banki” í “Kontuskipan landsins”. Útgreining av kontu 0426 sigur okkum, hvør spesifikkur banki, ið talan er um. T.d. merkir 0426-0020: konta, sum Føroya Gjaldstova hevur í BankNordik til at rinda fyri okkara Eurocard við. Agnas umsitur hesa kontu.

Konta 0438: soleiðis eitur “kassi” í “Kontuskipan landsins”. Útgreining av kontu 0438 sigur okkum, hvør spesifikkur kassi, ið talan er um. T.d. merkir 0438-4700: kassi, sum Føroya Gjaldstova hevur til smærri innkeyp. Oddbjørg umsitur henda kassa.

Konta 0643-1000: stovnar, sum hava PBS-terminal knýttan at kassanum, brúka hesa kontu. Saldan á hesi kontu skal svara til tað, sum enn ikki er komið inn í bankan. “Kassabeholdningur”, tá ið stovnur hevur PBS-terminal, er: taldur peningur pr ávíst tíðspunkt + tað, sum er í PBS-terminalinum pr sama tíðspunkt. Her skal saldan ongantíð vera “kredit”. Saldan er dagliga debet, til peningur kemur í bankan, og kontan verður krediterað í uppgerð fyri bankan.

Konta 0643-1300: stovnar, sum hava bæði kassa og banka nýta hesa kontu at flyta peningin millum kontur við. Henda konta varð stovnað, tí at stovnar annars brúktu kontu 0649 bæði til kassaflytingar millum landskassan og stovnin – og í stovninum innanhýsis. Tann, sum stemmaði 0649 av, skuldi tí fyrihalda seg bæði til “stemmar tað ikki innanhýsis á stovninum” og “stemmar tað ikki millum stovn og landskassa”.

Hesar kontan hevur eisini serligan týðning, tí at skipanin við postávísingum er burtur, og tí verður kassaáfylling gjørd á eina bankakontu – stovnurin tekur síðani út sjálvur “til kassan”.

--

Henda konta verður debeterað í uppgerð fyrri tann “kassa”, sum rindar pening út – og krediterað í uppgerð fyrri tann “kassa”, sum móttækur pening. Vit síggja beinanveg, at “debet millumrokning” merkir “kredit (minkandi) kassasalda” – og “kredit millumrokning” merkir “debet (vaksandi) kassasalda”.

Konta 0649: verður brúkt, tá ið gjaldføri verður flutt millum landskassan og stovnin – bæði kassaáfylling og kassatøming. Eins og við kontu 0643-1300, so síggja vit, at henda konta verður debeterað í uppgerð fyrri tann “kassa”, sum rindar pening út – og krediterað í uppgerð fyrri tann “kassa”, sum móttækur pening

1.2 Ymsir lærusetningar

Vit hava nakrar lærusetningar í sambandi við kassauppgerð, sum “bara skulu vera í lagi”:

Tá ið talan er um “**kassa**”/**kontantan pening**, so kann upphæddin í teigunum “salda at flyta til næstu uppgerð”, salda flutt frá síðstu uppgerð og “rørsla tíðarskeið xx” bert vera í heilum ella hálvum krónum (0,00 ella 0,50). Er talan um banka, so kann upphæddin vera tað, sum bankakontuavritið sigur.

Einki eitur **kassamunur** í eini uppgerð fyrri banka, bert fyrri kassa. Men fyrri útlensku sendistovunar, so kann **gjaldoyramunur** koma uppá talu. Bæði tí vit gjalda út við einum kursi – og tey móttaka við øðrum kursi, og tí at tey broyta kurs frá uppgerð til uppgerð, og tá verður kursmunur staðfestur.

1.3 Teigarnir í “avstemmingarpartinum”

Endamálið við einstøku kassauppgerðarskjølunum er – umframt at inntøkur og útreiðslur verða skrásettar – at “broyta” saldunum í bókhaldinum fyrri ávikavist kassa og banka, so tær – eftir at uppgerðin er bókað – svara til upphæddina í teiginum “Salda at flyta til næstu uppgerð”. Tann teigurin, sum ger, at “kassasaldan” sambært bókhaldinum broytist til “Salda at flyta til næstu uppgerð”, er teigurin “Rørsla skeiðið xx”.

1.3.1 Teigurin “Salda at flyta til næstu uppgerð” (hvat skal bókhaldið siga eftir at bókað er)

Hjálagt kassauppgerðarskjalinum skal vera bankakontuavrit pr uppgerðartíðspunkt (t.d. pr 31/12/2010) ella eina kassauppteljing pr uppgerðartíðspunkt. Vanligt hevur ikki verið, at skjal uppá kassauppteljing er hjálagt. Men vónandi verður greitt, hví tað kundi verið áhugavert at fingið við.

Vit skriva upphæddina pr uppgerðartíðspunkt í teigin “Salda at flyta til næstu uppgerð”. Fyri bankakontur vita vit altíð, um stovnurin skrivar rætta upphædd, men við køssum vita vit ikki, tí vit síggja ikki annað enn tað, sum stovnurin skrivar. Men vit vita, at kassin kann (normalt) ikki vera minus. Ein banki kann gott vera minus (yvirtrekk).

1.3.2 Teigurin “Salda flutt frá síðstu uppgerð” (hvat sigur bókhaldið áðrenn hesa uppgerðina)

Um kassauppgerðirnar altíð eru rættar, so kann mann siga “hygg, hvat ið stendur í teiginum ‘Salda at flyta til næstu uppgerð’ í seinastu uppgerð”. Skriva so tað upphæddina. Ella – um mann brúkar Excel til at gera uppgerðina við – so ber til at gera leinkju millum teigin “Salda flutt frá síðstu uppgerð” í hesi uppgerðini og “Salda at flyta til næstu uppgerð” í síðstu uppgerð.

Tá ið eg kortini sigi “skriva tað upphæddina, sum bókhaldið sigur fyrri kontu 0426 ella 0438”, tá ið tú byrjar at fylla út kassauppgerðarskjalið, so er tað tí, at eg veit, at eg skal brúka munin millum “Salda flutt frá

Tað er tí at...

seinastu uppgerð (tað, sum bókhaldið sigur – ikki tað, sum kassauppperðarskjalið sigur) og “Salda at flyta til næstu uppgerð” í teiginum “Rørsla skeiðið xx”. Tað er hetta “rætta tal” (munur millum “seinast” og “nú”), sum ger, at bókhaldið kemur at siga “Salda at flyta til næstu uppgerð”, tá ið uppgerðin er bókað.

Tí má eg hava rætta tal (tað, sum bókhaldið sigur) at standa í “Salda flutt frá seinastu uppgerð”.

Tað, at mann ikki hyggur eftir bókhaldinum, men bara eftir seinasta uppgerðarskjali, ger, at tú uppdagar ikki feilin, men blívur við at halda feilin (tað, at kassin/bankin smb uppgerðarskjalinum ikki stemmar við tað, sum bókhaldið sigur) við líka.

1.3.3 Teigurin “Rørsla skeiðið xx”

Upphæddin í teiginum fyri rørslu skal verða roknaður sum munurin millum “Salda at flyta til næstu uppgerð” og “Salda flutt frá síðstu uppgerð”.

Soleiðis tryggja vit, at – givið at bókað verður rætt – bókhaldið kemur at siga tað sama sum kassauppperðarskjalið (og bankakontuavritið), tá ið vit hava bókað uppgerðarskjalið. Í Excel-arkinum hava vit sett inn ein frymil, sum tryggjar hetta – og vit siga við fólk: skriva tøl inn í teigarnar “Salda flutt frá síðstu uppgerð” (hvat sigur bókhaldið) og “Salda at flyta til næstu uppgerð” (hvat sigur bankakontuavrit ella kassauppteljing) – men tú skalt einki skriva í teigin “Rørsla”. Upphæddin her skal roknast út sjálv.

Hetta merkir eisini, at um kassamunur/feilur, sum ikki hefur verið bókaður fyrr, verður avdúkaður í hesi uppgerðini.

Ikki har fyri sagt, at vit ókritiskt skulu lata gamlar feilir í uppgerðum verða “clearaðir út sum kassamunir”. Kanska er okkurt at taka støðu til.

--

Tá ið hesir triggir teigar eru uppá pláss, so fara vit at fylla restina av kassauppperðarskjalinum út – vit vita longu, at “rørslan skeiðið xx” er xx kr, og vit vita, at samtalið av øllum konteringslinjum, skal geva “null”. Í Excel-modellunum hava vit sett eitt “kekk” inn, har ein summeringsteigur sigur frá, um uppgerðin gevur “null” (tvs at debet = kredit).

Teigarnir til flyting av gjaldføri – konta 0643-1300 og 0649 – eru 4 í tali. Alt eftir, um talan er um kassatøming ella kassaáfylling.

1.4 Gjaldførisflytingarteigarnir

Fólk spyrja viðhvørt, “nær skal eg skriva í teigin til 0649”? Svárið er: “havi eg fingið pengarnar á kontu áðrenn uppgerðardagin” og/ella “havi eg flutt pening til landskassan áðrenn uppgerðardagin”. Alt, sum hendir aftaná uppgerðardagin, er ikki áhugavert fyri júst hesa kassauppperðina.

1.4.1 Debet konta 0649

Teigurin er bara viðkomandi, um stovnurin flytur gjaldføri til landskassan/gjaldstovuna, og tá kann hann antin lesa upphæddina av bankakontuavriti ella av kvittan, sum hann hefur fingið frá bankanum fyri innseting á kontu landskassans. – Henda upphædd skal vera røtt.

Tað er tí at...

1.4.2 Kredit konta 0649

Teigurin er bara viðkomandi, um stovnurin móttækur gjaldføri frá landskassanum/gjaldstovuni. Av tí at vit hava debeterað kontuna, tá ið vit bókaðu kassaáfyllingina sum FIGS-útgjald (ella tey bókaðu hetta sum innanhýsis skjal), so kann upphæddin, sum tey skulu kreditera, lesast av bókhaldinum –fyri kontu 0649. – Henda upphædd skal eisini vera røtt.

Tey, sum móttaka fremmant gjaldoyra, skulu brúka tað krónutal, sum stendur í bókhaldinum – móguligur gjaldoyramunur fer á egna konteringslinju.

1.4.3 Debet konta 0643-1300

Teigurin er bara viðkomandi, um stovnurin flytur pening til annan banka/kassa hjá sær sjálvum. Um talan er um fremmant gjaldoyra, so skal stovnurin hugsa um, at tað er tað krónuvirði, sum verður brúkt í “avgevandi kassa”, sum tann “móttakandi kassin” skal seta í teigin fyri “Kredit konta 0643-1000”, tí annars fer konta 0643-1300 ikki “í null”, tá ið bæði “kassi 1” og “kassi 2” eru bókaðir. – Sendistovan kann gott lata kursin fyri hesa uppgerðina bestemma upphæddina – men ikki í “hini uppgerðini”, er brúkti kursurin ikki neyvt hin sami.

1.4.4 Kredit konta 0643-1300

Sum nevnt, so er teigurin bara viðkomandi fyri tann “kassan”, har peningur verður móttikin frá egnum kassa/banka. – Er talan um fremmant gjaldoyra, so skal sama tal brúkast, sum brúkt varð á hini kontuni (Debet 0643-1300). Tvs at sendistovan kann ikki lata kursin, sum verður brúktur fyri hesa uppgerð, bestemma upphæddina.

1.4.5 Kredit konta 0643-0150 (Rentuinntøka)

Teigurin er bara viðkomandi fyri bankauppgerðir. Upphæddin verður lisin av bankakontuavritinum – henda upphædd skal sjálvandi eisini vera røtt.

1.4.6 Inntøku/útreiðsluskjøl

Ovari partur av uppgerðarskjalinum verður fyltur út við konteringum og røttum upphæddum.

1.4.7 Gjaldoyramunur

Kontering av gjaldoyramuni er bara áhugaverd hjá sendistovunum. Neyðugt verður at skráseta gjaldoyramun fyri bankan, tí Gjaldstovan bókar kassaáfylling (Debet 0649) við einum kursi og sendistovan móttækur í øðrum kursi. Fyri bankauppgerðina, so hevur gjaldoyramunur somu funku sum kassamunur. Upphæddin, sum fær kassauppgerðarskjalið at stemma. Kontering er: stovnsnr-1980-0300-xxxx.xxxx.

1.4.8 Kassamunur

Kontering av kassamuni eigur bara at vera viðkomandi fyri “kassar”, ikki bankar. Munur fyri banka eigur at kunna stemmast av (hvat skjal manglar í fortíðini at verða bókað).

Alt eftir, um stovnurin brúkar okkara Excel-kassauppgerðarskjal ella fyllir út við hond – og brúkar teljistrimul – verður móguligur kassamunur avdúkaður.

Í Excel-skjalinum hava vit ein kontrol/summeringsteig, sum skal vísa null, tá ið uppgerðin er liðug konterað. Um teigurin ikki vísir null – og allir viðkomandi teigar eru konteraðar/útfyltir – so setur stovnurin eina pluss ella minusupphædd í teig til kassamun. Kontering er: stovnsnr-1980-0100-xxxx-xxxx.

Tað er tí at...

Tey, sum brúka teljistrimmil, skulu eisini fáa summering “frá ovast og til og við “Rørsla xx”” til at geva null.

--

Ein orsøk til, at vit skulu rokna “Rørsla skeið xx” út sum mun millum “Salda at flyta til næstu uppgerð” og “Salda flutt frá síðstu uppgerð”, er fyri at avdúka kassamunin, sum er í hesi kassauppgerðini – ella í eldri uppgerðum.

Um vit lata talið í teiginum “Rørsla skeið xx” vera eina summering/kekkeig av øllum konteringum omanfyri, so verður kassamunurin ikki avdúkaður – og so ger teigurin “Rørsla skeið xx” heldur ikki sína skyldu, sum er: 1) skal fáa saldu sambært bókhaldinum at stemma við 2) kassauppgerðarskjalið og 3) undirliggjandi prógv (bankakontuavrit og/ella kassauppteljing), tá ið henda kassauppgerðin er bókað.